

нѣма нужда отъ bureaux de bienfaisance, както въ Франция, и отъ poor law, както въ Англия;

5) дѣцата не гладуватъ и голуватъ вслѣдствие на злощастието, неврѣдността или разврата на родителите. Ако нѣкой отъ задругаритѣ се вземе въ набора, ако се разболѣе или се пропие, другаритѣ му вършатъ работата и му пригледватъ дѣцата.

Отъ точка на зрѣние на изобилното произвеждане и на равномѣрното разпрѣдѣление на богатствата, горнитѣ прѣимущества сѫ отъ неоспорима важность. Но освѣнъ тѣхъ, задругата прѣставлява още и нѣкои морални и политически сгоди, които сѫ тѣй сѫщо значителни. Ето тия сгоди, както сѫ тѣ изложени отъ г. Лавле:

1) тамъ, дѣто владѣе задругата, има по-малко прѣстъжпления: а) защото всички имать съ що да удовлетворятъ нуждитѣ си, та нѣма бѣдность, тоя изобиленъ източникъ на всѣко зло, и б) защото лицата, които живѣятъ всрѣдъ една много-бройна челядь, сѫ подъ по-строгъ надзоръ, имать да подържатъ една по-значителна сѣмейна честь, та сѫ и по-внимателни;

2) задругата развива домашнитѣ добродѣтели, роднинска любовь, почитъта къмъ родителите; синътъ не желае смъртъта на баща си, за да го наслѣди, тѣй като почти всѣкога подиръ родителската смърть не се подѣля наслѣдството;

3) като посрѣдница между индивидуума и общината, задругата учи на самоуправление. Въртението на задружната челядь въ дребно прилича на управлението на една община, на едно анонимно дружество. Задругата се явява като начало на парламентарния режимъ, и приготвлява членовете си за упражнението на тѣхнитѣ обществени и политически права;

4) привързаността къмъ старите прѣданія се прѣдава чрѣзъ задругата отъ поколѣніе на поколѣніе и съставлява по тоя начинъ единъ силенъ консервативенъ елементъ при подържането на любовъта къмъ страната и на обществения поредъкъ.

Срѣчу тия прѣимущества, кои сѫ несгодитѣ, които могатъ да се противопоставятъ? Азъ не виждамъ отъ точка на зрѣние на нравствеността, освѣнъ една: смѣзване въ една и сѫща кѫща хора — и то не твърдѣ близни роднини — отъ